

AI i det militära systemet 2025

Undersökning av behov och betingelser

För att skapa goda förutsättningar för att verksamheter inom den militära domänen ska kunna tillgodogöra sig de framsteg som gjorts inom AI-teknik behöver användarens utmaningar och arbetsvillkor särskilt belysas. AI i det militära systemet bidrar med redskap och metoder som stödjer utveckling och användning av AI ur ett användarperspektiv.

AI i ett sociotekniskt system

Den snabba AI-utvecklingen i dag, är förknippad med såväl förhoppningar och förväntningar som ovisshet och oro. Att verka stöttande till aktörer och aktiviteter inom det militära systemet som syftar till att utveckla, integrera och använda AI är projektets effektmål.

Verksamheten fäster särskilt vikt vid den enskilde användaren inom det sociotekniska system, som det militära systemet är, och fokuserar på personal som är verksam inom Försvarmakten och som direkt eller indirekt kan tänkas nyttja AI-teknik. Genom försvarsnära forskning bidrar projektet med ökad förståelse för de behov, resurser och betingelser som föreligger inom det militära systemet med avseende på AI-teknologi för informationshantering och informationsbearbetning.

Användarcentrerade studier

En serie användarcentrerade studier inom olika försvarsgrenar och förband utgör underlag för representationer av möjliga användare av AI-teknik. Studierna belyser bland annat organisationskultur, kompetensprofiler, beslutsprocesser och individens förutsättningar och behov att kunna lösa sina uppgifter. Användare representeras i form av så kallade *persona*, dvs. ett aggregat av information från faktiska personer vilka sammantaget ger en representativ bild av användare (se figur 1). Personor kan genom

NAMN
ÅLDER
PLATS
BAKGRUND
MÅL
FRUSTRATIONER
BEHOV

Figur 1. Fiktiv mall för en persona. Illustration: ChatGPT.

beskrivningar av egenskaper, arbetsprocesser och målbilder användas för att inrikta behovsanalyser, kravprofiler och utveckling av teknik.

Inom forskningsverksamheten utarbetas ändamålsspecifika metoder, där personer är en del. Nyttan förväntas spänna från konkret stöd vid inriktning och prioritering av ny teknik, till strategisk utveckling och operativ omställning givet både osäkerheter och kända omständigheter.

Resultaten förväntas kunna generaliseras till många delar av det militära systemet. En förlängning av effektmålet är att det material som arbetas fram kommer att kunna nyttjas i samband med behovsinventering, anskaffning och validering av teknik samt inom verksamhetsprocesser hos Försvarmakten och Försvarets materielverk samt FOI och industri, t.ex. inom ramarna för civil-militär samverkan.

För att realisera verksamhetens ambition att bedriva försvarsnära forskning förutsätter studierna tillgång till empiriska data om faktiska personer i målgruppen. Intervjumaterial utgör därmed en central källa till empiri inom projektet.

Verksamheten under 2025 har innefattat fortsatta litteraturstudier samt det metodologiska arbete med forskningsdesign som svarar mot projektets vetenskapliga ansatser samt dess praktiska förutsättningar och målsättningar. Kontakt med representanter från målgruppen har upprättats och intervjuer, samt ett vetenskapligt manuskript, har påbörjats. Under 2026 fortsätter intervjuer att genomföras, personer att utarbetas och valideras samt det vetenskapliga manuskriptet att färdigställas. Kombinationen av vetenskaplig kompetens och kännedom om det militära systemet som återfinns vid FOI skapar unika förutsättningar att angripa projektets tvärvetenskapliga, försvarsnära forskningsutmaning.

Forskningen inom AI-programmet finansieras av anslag 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut, anslagspost 6 *Bevaka och hantera nya tekniker*. Verksamheten syftar till att tidigt identifiera och initiera framväxande tekniker och utgör ett komplement till Försvarmaktens forskning och teknikutveckling (FoT).